

**VAGGERYDS
KOMMUN**

BARN- OCH UTBILDNINGS-
FÖRVALTNINGEN

Östra skolan och Fritidshem

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Läsår 24/25

Innehåll

1. Grunduppgifter	3
2. Utvärdering av fjolårets plan	4
Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats	4
Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan	4
Resultat av utvärderingen av fjolårets plan.....	4
Utvärdering av fjolårets främjande och förebyggande insatser	4
3. Kartläggning	9
Kartläggningsmetoder:	9
Områden som berörs i kartläggningen.....	9
Hur eleverna har involverats i kartläggningen.....	10
Hur personalen har involverats i kartläggningen	10
Resultat och analys av kartläggningen, läsåret 23/24:	10
4. Främjande insatser för läsåret 24/25	10
5. Förebyggande åtgärder för läsåret 24/25	12
6. Rutiner för akuta situationer	14
Bilaga 1 - Rutiner vid uppkomst av kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier mellan elever	15
Bilaga 2 – Definitioner och Begrepp	16
Diskriminering.....	16
Trakasserier	16
Kränkande behandling	16
Mobbning	16
Repressalier.....	16

1. Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Östra skolan och fritidshem, vilka är fördelade i fyra olika byggnader: Östra Förskoleklass, Östra Paviljongen (årskurs 1), Östra Källarplan (årskurs 2) och Östra Flygeln (årskurs 3).

Ansvarig för planen:

Rektor har det övergripande ansvaret för planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Rektor ansvarar för att se till att personal har möjlighet att avsätta den tid som behövs till det trygghetsskapande arbetet samt till att utveckla och skapa en ny plan till nästa läsår. Trygghetsteamet tillsammans med arbetslagen ansvarar för upprättandet av den nya planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Telefonnummer

Rektor: Maria Ekenskytt, 0370- 67 84 14

Kurator: Patricia Vijk, 0370- 67 82 86

Fritids: Östra Förskoleklass: 072–5731605, Östra Paviljongen (fritids åk 1): 0730–648516, Östra Flygeln (fritids åk 2–3): 073–0818159

Vår vision:

Östra skolan och fritidshemmens vision är att se allas olikheter som en tillgång. Vår skola ska vara en bra och trygg plats för alla att vara på. Vi är olika, vi är mångfald, vi är framtid, vi är Östra skolan. Verksamheten ska präglas av omsorg av individen, omtanke och generositet. Eleverna ska mötas av respekt för sin person och sitt arbete. Verksamheten ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet, vilja och lust att lära (Lgr 22).

Alla elever på skolan och fritidshemmen ska känna trygghet och gemenskap.

Planen gäller från: 2024-08-01

Planen gäller till: 2025-08-01

Elevernas delaktighet:

Eleverna har genomfört en kommunövergripande trygghetsenkät som bland annat berör frågor gällande deras trivsel, trygghet och språkbruk. Resultatet har diskuterats på klassråd och eleverna har varit delaktiga i att bestämma hur vi ska jobba för att resultatet ska bli bättre. Vid varje terminsstart går samtliga klasser igenom materialet "schysst" som är en sammanfattning av delar av planens innehåll, hur vi vill att vi ska vara mot varandra samt hur personal går till väga om någon elev känner sig utsatt.

Vårdnadshavarnas delaktighet:

Vårdnadshavarna ges möjlighet att reflektera och ge synpunkter kring planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i samband med föräldramöte och utvecklingssamtal. Planen finns att tillgå på kommunens hemsida.

Personalens delaktighet:

Personal har genom skolans trygghetsteam fått information om arbetet med planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt delgetts resultatet av den kommunövergripande trygghetsenkäten. Resultatet analyseras under arbetslagskonferenser och åtgärder diskuteras fram och utvärderas under vårterminen. Arbetslagen utvärderar den gamla planen, ger synpunkter och förslag till den nya planen. Personalen för kontinuerliga diskussioner under läsårets gång kring trygghetsfrågor.

Förankring av planen:

Information till personal görs av rektor/kurator/trygghetsteam vid höstterminens start. I början på läsåret ska planen presenteras för vårdnadshavarna via föräldramöten eller utvecklingssamtal. Eleverna går igenom materialet "Schysst" vid varje terminsstart tillsammans i sina klasser som ger dem kort information om delar av planens innehåll.

Personal arbetar aktivt med det trygghetsskapande arbetet under hela läsåret.

2. Utvärdering av fjolårets plan

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Utvärderingen av föregående läsårs plan har diskuterats och utvärderats i trygghetsteamet och i arbetslagen. Utvärderingen har skett utifrån analysen av resultatet av trygghetsenkäten samt utifrån läsårets fokusområden och mål. Detta sammantaget ligger till grund för den nya årets plan.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Trygghetsgruppen, personal och elever. Eleverna har varit delaktiga genom att de har besvarat en kommunövergripande trygghetsenkät. Resultatet har sedan presenterats för personal och elever och de efterföljande diskussionerna har legat till grund för upprättandet av de nya fokusområdena.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Nedan beskrivs åtgärder och utvärdering av fokusområdena under fjolåret.

Utvärdering av fjolårets främjande och förebyggande insatser

Östra Förskoleklass:

Fokusområdena för läsåret 23/24 handlade om att personal skulle bemöta och känna ansvar för alla barn oavsett klasstillhörighet. Eleverna har blandats i olika konstellationer och grupper med syfte att de ska lära känna fler barn och samarbeta med olika barn i olika aktiviteter, både under

skol- och fritidstid. Det har arbetats mycket med rutiner, tydliga instruktioner och struktur i syfte att barnen ska känna sig trygga med vilka förväntningar som finns. Aktiviteter och olika arbetsmoment har upprepats och genomförts flera gånger så att eleverna ska känna sig trygga med att de vet hur olika arbetsmoment fungerar. Inom undervisningen har vi sett flera fördelar med att eleverna har varit uppdelade i stationssystem under skoldagen, de flesta skoldagarna. Eleverna har blivit tryggare och fått en tilltro till sitt eget lärande. På fritids har vi haft lekgrupper utifrån elevernas behov och intresse vilket har tryggt gruppen och gett eleverna möjlighet att få leka i ett mindre sammanhang, vilket har skapat en lugnare miljö på fritids. Tack vare att fritids har samverkat mer under skoltid har elever med behov kunnat få undervisning i mindre grupp tillsammans med fritidslärare eller annan pedagog på skolan. Fritidslärarna har hållit i en värdegrundslektion tillsammans med eleverna varje dag där de får träna på att tycka till och våga säga vad de tycker samt lyssna in andra. Vi har under värdegrunden lagt fokus på empati, integritet och samspel med andra. Vi ser att samplaneringen mellan skola och fritids har varit viktigt.

I början av läsåret lekte eleverna i lekstationer under skoltid i syfte att bygga relationer och skapa trygghet i den egna gruppen. Under skolmåltiden åt eleverna också i sin färggrupp för att skapa trygghet till varandra. Under vårterminen har grupperna fått blandas i syfte att skapa nya relationer och utvidga relationer med övriga klasskompisar. Vi ser att det har ökat tryggheten i gruppen och lett fram till att nya kompisrelationer skapats. Under skolmåltiden har vi även ätit i blandade elevgrupper och i långbordsplaceringar. Fördelar med långbordsplaceringen är att det har skapat trevliga samtal och nya kompisar. Nackdelarna har varit en högre ljudvolym och en trängre måltidsituation. På fritids har eleverna varit i blandade två grupper både under mellanmål och i aktiviteter.

Utevistelsen har präglats av att det är många rastvärdar ute och som bär västar på sig. Detta för att barnen lätt ska kunna urskilja vem de kan uppsöka om de behöver hjälp med något. Rastvärdarna har spridit ut sig på hela skolgården för att möta alla barn i de olika lekarna de befinner sig i. För att erbjuda ett alternativ till den fria leken har det anordnats rastaktiviteter som barnen kan delta i om de vill. Fotbollsplanen är och har varit en så kallad "hot spot" där konflikter lätt har uppstått. Förebyggande åtgärder har tillsats genom att det alltid har funnits en rastvärd vid fotbollsplanen som aktivt är med och hjälper barnen i fotbollsspelet. Fotbollsregler har kontinuerligt gått igenom och det har varit den vuxna som hjälpt barnen att dela in dem i lag. Under vårterminen delades skolgården in i två delar, grusplanen och klätterställningen. Eleverna är indelade i färggrupper som i sin tur följer ett rullande rast-schema på vilken plats de ska vara på under vilken rast. Under rasten erbjuds olika lekstationer på de olika sidorna. Vår utvärdering av vårterminens påbörjade åtgärder är att uppdelningen av skolgården har förbättrat elevernas möjlighet att landa i lek och minskat antalet konflikter. Vi införde även långrast under förmiddagen och tog bort lunchrasten för att kunna ha mer personal ute samt att minska antalet moment i verksamheten som gav upphov till konflikter. Alla grupper är ute samtidigt under långrasten. Vi ser att detta upplägg har gynnat våra elever som har svårt att komma i gång och landa i lek. Vi upplever att elevgrupperna är tryggare och att de har hittat nya och fler kompisar att leka med. Nackdelen med långrasten har varit att vissa elever upplever att den är för lång och orkar inte upprätthålla lek i 70 min. Under vårterminen har vi också testat att en grupp elever har lämnat skolgården och gått till en annan lekplats tillsammans med en fritidslärare. Vi ser att det har gynnat eleverna genom att det blir mindre antal elever på skolgården samtidigt vilket också bidragit till att konflikterna minskat.

Östra Flygeln, åk 1:

Läsåret började med att tre klasser flyttade in i Flygeln. Nya elever och delvis nytt arbetslag. Under höstterminen upplevde vi en positiv start med ny byggnad, ny skolgård. Eleverna hade mycket att göra på skolgården och kunde lätt aktivera sig. Det var spännande att börja ettan men det fanns också utmaningar i att komma in i ett nytt sammanhang med nya krav och förväntningar. Att vi på skolan hade en likvärdig start med gemensamma aktiviteter ökade på vi-känslan hos Östra skolans elever. Att träffas över åldersgränserna och lära känna varandra är positivt. På fritids arbetade vi med lekgrupper där vi gav barnen chans till att få lära känna andra barn än de som de vanligtvis brukar leka med. Vi fokuserade på att alla elever ska kunna varandras namn och på så sätt ge varandra en identitet och en tillhörighet. Detta arbete har lett till att fler elever har ökat kontakten och samspelat mer med andra i gruppen. Eleverna leker med fler och är inte så bundna till några stycken.

Fokusområdena för läsåret 23/24 handlade om trygghet, studiero och språkbruk. Fokus för trygghetsåtgärderna har legats vid utevistelserna. Rastaktiviteter har ibland kunnat erbjudas men inte i den omfattning som varit önskvärd eller funnits behov av. Eleverna har varit duktiga på att sysselsätta sig själva då det funnits stor möjlighet till olika aktiviteter med olika lekredskap. Fotbollsplanen har krävt stor uppmärksamhet av vuxna för att skapa ett bra spelklimat. Under vårterminen, i samband med påsklovet, påbörjades rivning och uppbyggnad av Hjortsjöskolans nya mellanstadium vilket medförde flera förändringar i vår skol- och fritidsmiljö. Rummen har fått nya funktioner och eleverna har fått nya platser att hänga sina ytterkläder på. En entré stängdes av och byggdes i en annan del av huset. Två klasser har fått nya kapprum och får gå en annan väg för att komma till sina klassrum. Grupprum har blivit kapprum och kapprum har blivit grupprum/lektrum. Utomhusmiljön påverkades genom att lekredskap och arena på skolgården togs bort vilket medförde att vi fick flytta rasterna till andra sidan skolhuset och även använda mellanstadiets skolgård. Fler elever har då fått samsas om liten yta vilket skapade en otydlighet kring var man får vara och inte. Vi har inte haft tillgång till fotbollsplan under elevernas hela raster utan har fått avbryta fotbollsspel innan rasten tagit slut. Den ena fotbollsplanen ligger där mellanstadiet eleverna går när de ska till idrott och matsal, vilket har stört matchen och eleverna har blivit avbrutna i sitt spel. Sedan skolgården flyttades har fler elever haft svårare att hitta något de kan göra under utevistelsen. Personal har haft svårare att erbjuda rastaktiviteter dels eftersom skolgårdsområdet har minskat och det inte finns tillräckligt med plats att vara på, dels eftersom eleverna nu kräver mer tillsyn och personal behöver sprida ut sig på andra ytor. Scheman för ökad vuxennärvaro i till exempel matsal, omklädningsrum och raster har gjorts för att öka tryggheten.

Det har gjorts flera olika insatser under året för att bidra till en ökad studiero. Flexibla arbetsplatser, tillgång till grupprum och ommöblering efter elevernas olika behov, anpassade uppgifter och scheman är några exempel på insatser som gjorts. Det har genomförts samtal i klasserna gällande vad studiero innebär och använts bildstöd för att förtydliga. Hjälpmedel så som hörselkåpor och skärmar finns att tillgå för de som behöver. På fritids har samtal om ljudnivå förts, vid mellanmålet har vi testat att lyssna på ljudbok vilket har visat sig gett en lugnande effekt och varit positivt. Vuxna har också hjälpt barnen komma i gång med aktiviteter och gett förslag på platser de kan vara på eller lekar de kan leka.

Språkbruket har inte varit ett stort problem under läsåret. Några individer har behövt mer stöttning än andra. På vissa ställen som till exempel vid fotbollsplanen har vi uppmärksammat att ett sämre språkbruk har förekommit. Vi upplever att sociala medier som till exempel

Youtube och olika spel påverkar elevernas ordval. Eleverna använder ord som de inte alltid förstår innebörden av.

Östra Paviljongen, åk 2–3:

Skolgård och raster: Vi har erbjudit rastaktiviteter på förmiddagsrasterna där fritidslärarna ansvarar för var sin dag. Aktiviteter som lockar många elever har fördelen att det lockar elever som behöver stöttning i deltagande ute på rasten samtidigt som det kräver mer vuxenstöd. Under vårterminen har vi tyvärr blivit av med en del av skolgården på grund av grävarbeten vilket minskat våra ytor för lek. Vi jobbar med uppdelade ansvarsområden ute på rasterna där en vuxen alltid finns på fotbollsplanen, en vuxen har aktivitet samt att en vuxen har cirkulerat runt skolbyggnaden. Vid vissa tillfällen har vi varit en extra vuxen ute som stöttat enskilda elever. Vi har ett rastvärdsschema och en ansvarsfördelning för oss vuxna och vi har varit noga med att lösa rastvärdsskapet när någon varit sjuk, för att vi inte ska vara färre än tre vuxna ute. Vi har samarbetat kring elever som behöver social stöttning och varit särskilt uppmärksamma och hjälpt eleverna i situationer som kan föranleda konflikter. Eleverna visar på olika sätt att de är trygga med varandra. De är villiga att uppträda tillsammans på öppen scen, luciaframträdanden och skolavslutning, de uppmuntrar varandra med applåder och hejarop vilket skapar gemenskap mellan årskurser. Eleverna leker över klassgränserna på rasterna och de initierar själva lekar där många kan vara med.

Fotbollsplanen är och har varit en så kallad ”hot spot” där vuxennärvaro krävs för att hjälpa eleverna i spelet. När det uppstår situationer på fotbollsplanen diskuterar vi och reder ut händelsen direkt. Det är alltid en vuxen som delar in eleverna i lag med hjälp av färgpinnar. Under höstterminen införde vi en bollfri dag i veckan som senare blev en bollfri dag per årskurs. Detta har utvecklats till en fotbollsfri dag då vi istället har planerat rastaktiviteter på fotbollsplanen på lunchrasterna. Tamburen är en plats där vi vuxna behöver finnas för att förebygga konflikter. Där har vi även möjlighet att bygga relationer till både elever och vårdnadshavare.

Rutiner och gemensamma regler: Vi har arbetat fram tydliga rutiner och gemensamma regler genom samtal på APT och husmöten. Eleverna har varit med i skapandet av dessa regler. Vi kommunicerar med varandra, både vuxna och elever när det uppstår situationer och reviderar reglerna vid behov. Ett område där vi har arbetat fram tydliga regler är kring fotbollsplanen där vi ser ett stort behov av tydlighet och vuxennärvaro. Vårt arbete med rutiner och gemensamma regler har gjort att eleverna bättre förstår vad som förväntas av dem vilket bidrar till ökat lugn och förutsägbarhet som i sin tur skapar trygghet.

Vi är med vid förflyttningar till och från matsal, idrott/sim och i omklädningsrummen. Eleverna har bestämda platser i matsalen och bestämda gåkompisar. Detta sammantaget med hög vuxennärvaro förebygger att oro och diskussioner skapas. Vi använder bildstöd i både klassrum och tambur. Vi upplever att denna förberedelse i form av veckostruktur och bildschema för dagen underlättar för eleverna genom att de vet vad som ska hända. Vi har därtill tydliga regler kring att elevernas mobiltelefoner ska samlas in i en mobillåda, vi tillåter toavakter om eleverna känner sig obekväma att använda toaletten själv och det finns därtill en tydlighet kring vilka kläder eleverna behöver ha på sig under sin utevistelse utifrån aktuellt väder. När det uppstår situationer som behöver redas ut tar vi hand om det direkt, både på klass- grupp- och individnivå.

På fritids har vi hållit fast vid rutiner och regler som gynnar gruppen. Det finns en bra balans mellan planerad veckostruktur med aktiviteter som vi erbjuder och elevernas fria val utifrån intressen och behov. Vi har kunnat använda ett grupprum till lek och tema-lek vilket har gynnat elevernas lek inomhus. Vi har fått låsbara skåp till fritids vilket har gjort det lättare att förvara lekmaterial och förbrukningsmaterial. Vi har uppskattade leklådor som används flitigt av eleverna. Vi har sett över fritids samverkanstid i skolan och riktat insatserna där det funnits behov.

Elevinflytande: Vi har ett öppet samtalsklimat i klasserna där vi samtalar mycket med eleverna. Många delar med sig av både lätta och svåra tankar. Eleverna känner sig lyssnade till. Vi lyssnar in elevernas tankar och åsikter kring trivsel och trygghet och sätter in åtgärder och insatser när det behövs. Två gånger per månad har vi klassråd där några stående punkter handlar om trivsel, trygghet, raster, studiero och matsalen. Resultatet av elevernas trygghetsenkäter har diskuterats i arbetslaget och återkopplats till eleverna som fått komma med förslag på förbättringsåtgärder.

Vi har därtill haft ett samarbete mellan årskurserna i form av brevväxling och lekt olika lekar tillsammans. Eleverna i årskurs 1 har samarbetat med eleverna i årskurs 3 och eleverna i förskoleklasserna har samarbetat med eleverna i årskurs 2.

Insatser på individ- och gruppnivå: Vi har kopplat trygghetsarbetets temaområden till vårt teamuppdrag där vi vävt samman språkutveckling (ord och begrepp) med arbetet kring känslor. Arbetet har pågått under hela läsåret för att eleverna ska utveckla ett rikt språk, känna igen sina egna känslor och förstå andras. Det har också bidragit till att färre konflikter skapats och att konflikterna kommer snabbare till avslut. Vi har samarbetat med kurator i samtal men också att kuratorn har undervisat kring värdegrundsfrågor vid flera tillfällen. Vi har arbetat med trygghetsteamets temaområden; delaktighet, trygghet och rast och stopp min kropp. Vid varje terminsstart går vi igenom materialet "Schysst" tillsammans med eleverna. Genom detta har vi förklarat vad skolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling innebär samt betydelsen av olika begrepp. Vi bemöter och hälsar på alla barn vid skoldagens början och använder oss av enskilda anpassningar till de elever som behöver det.

Vuxnas ansvar: Vi strävar efter att ha ett så likvärdigt förhållningssätt till eleverna som möjligt. Vi samtalar och diskuterar kring olika situationer som vi ställs inför men också hur vi kollegialt kan hjälpa och stötta alla elever. Vi delar med oss till varandra gällande saker som fungerat bra men vi för också diskussioner kring saker som behöver åtgärdas. Vuxna ansvarar för att följa de rutiner som finns vid exempelvis ärendegången vid kränkande behandling. Genom att vi vuxna styr gruppindelningar kan vi både främja kamratrelationer och minska att konflikter uppstår. Vi försöker alltid delge varandra information för att kunna ha ett likvärdigt förhållningssätt till eleverna vilket vi har märkt skapar trygghet och tillit till oss vuxna. Vi märker också att det är viktigt att vara konsekventa.

Utvärdering språkbruk: Vi har utgått från vikten av att lyfta det fina och goda mer än det negativa och använt oss av det lågaffektiva bemötandet i stöttning av elever i olika situationer. Vi har jobbat med positivt snack på fotbollsplanen, komplimanger, och hur man kan uttrycka känslor på olika sätt. Vi har markerat direkt när vi hört ett ovärdat språk. Pratad med eleverna om ordet och dess betydelse samt även kontaktat vårdnadshavare vid behov. Arbetet med fairplay på fotbollsplanen har mynnat ut i fler åtgärder som exempelvis rastaktiviteter på lunchrasterna på fotbollsplanerna samt att de bollfria dagarna blivit fotbollsfria eftersom de nu får leka och spela med andra bollar på rasterna. Det har också bidragit till ett mer positivt språk och vi ser att den positiva trenden som vi såg förra läsåret där vi upplevde att elevernas

språkbruk blivit mycket bättre håller i sig. Vi hör färre svordomar och eleverna har en ökad förståelse för varför man inte ska säga “till någon” eller kalla varandra för “saker”. Vi fortsätter markera när vi hör något olämpligt och pratar med eleverna om olika begrepp samt deras betydelse och innebörd. Vi upplever att språkfrämjande arbete alltid behövs men att vårt arbete inom området språkbruk har gett goda resultat.

Utvärdering studiero: Vi har pratat om studiero med eleverna i sina klasser men också tagit upp det på utvecklingssamtalen. Vi har påtalat för eleverna när det är studiero så att de själva reflekterar över att ljudnivån kan variera beroende på vilka arbetsuppgifter man ska göra, ibland är det okej att småprata med sin bordsgranne och ibland behöver det vara helt tyst. Vi använder olika hjälpmedel i form av avskärningsväggar, enskilda platser, gruppum, hörselkåpor och sittkuddar i syfte att ge eleverna de bästa förutsättningarna för att kunna koncentrera sig under lektionerna. Personal har observerat att studieron blir påverkad när någon/några elever inte mår väl vilket i sin tur påverkar resterande elever i klassen. Elever får svårt att stå emot när andra är oroliga runt omkring dem och följer gärna med i samma spår. Även om vi märker att fler elever blir mer självständiga i sitt arbete märks fortfarande att övergångar mellan olika aktiviteter är svåra för många och bidrar till mer stim. I årskurs 3 har vi en mycket god studiero och det har blivit en självklarhet för eleverna att det ska vara det. Eleverna har märkt att det är lättare att koncentrera sig om det är lugnt och alla bidrar till att det ska vara det under lektionerna. Arbetslaget i årskurs 2 har varit med på “aktuellt” där lärare och elevhälsoteamet samverkar kring olika frågeställningar som kan uppstå i det vardagliga arbetet och vi har fått olika infallsvinklar och stöttning i situationerna.

3. Kartläggning

Kartläggningsmetoder:

Trygghetsenkät: Eleverna har fyllt i en kommunövergripande trygghetsenkät som berör frågor gällande skola och fritidshem. Trygghetsenkäten besvarades av eleverna enskilt under höstterminen -23. För de barn som går i förskoleklass besvarades enkäten i mindre grupper.

En första analys av resultatet gjordes på skolnivå i trygghetsgruppen. Därefter fick varje årskursarbetslag analysera resultatet för respektive årskurs som sedan utmynnade i fokusområden att arbeta vidare med för att resultatet skulle bli ännu bättre. Resultatet presenterades även för eleverna och de involverades i hur genomförandet skulle ske av respektive fokusområde. Detta arbete påbörjades redan i januari -24 och kommer fortsätta in i läsåret 24/25 och ligger därmed till grund för de förebyggande åtgärderna som beskrivs i avsnitt 5. När eleverna genomför den nya trygghetsenkäten under höstterminen -24 kommer arbetet fortgå som ovan beskrivet och ligga till grund för de förebyggande åtgärderna i nästkommande års plan.

Utöver trygghetsenkäten har vardagliga diskussioner förts i klasserna kring aktuella frågor gällande barnens trygghet och välmående.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna har besvarat en kommunövergripande trygghetsenkät samt deltagit i vardagliga diskussioner gällande deras trygghet och välmående.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Resultatet av den kommunövergripande trygghetsenkäten analyseras först i trygghetsteamet, därefter delges övrig personal resultatet. Arbetslagen analyserar resultatet och väljer ut fokusområden att arbeta vidare med under resterande läsår.

Resultat och analys av kartläggningen, läsåret 23/24:

Östra Förskoleklass:

Nästan alla elever känner sig trygga i skolan och på fritidshemmet och uppger att de mår bra. Nästan alla tycker att både elever och lärare är snälla mot dem samt att det finns någon vuxen att prata med om det hänt något. De flesta känner att de alltid har någon att leka med under utevistelsen både under skol-fritidstid. Några elever har uppgett att de känner sig otrygga vid utevistelsen och uppger då platser som fotbollsplanen och gungorna som extra otrygga.

Östra Flygeln, åk 1:

Det som stack ut vid analysen av resultatet av trygghetsenkäten var att några elever upplevde att de inte vågade säga vad de tyckte och att eleverna inte upplevde arbetsro under lektionerna. Det påbörjades flera insatser kring dessa områden som kommer fortsätta in i det nya läsåret.

Östra Paviljongen, åk 2–3:

Resultatet av trygghetsenkäten visar att eleverna känner sig trygga och upplever att det finns vuxna som de kan prata med om något har hänt. Eleverna uppger att de har någon att leka med på rasterna. Det framkom dock att eleverna kände oro för att bli fotograferade. Vid närmare samtal med eleverna visar det sig att det handlar om förflyttningen till och från matsalen då vi möter de äldre eleverna med sina mobiltelefoner. Vi har pratat med våra elever kring detta, informerat kuratorerna på Hjortsjöskolans mellanstadium och högstadium som i sin tur diskuterade frågan vidare i respektive skolas trygghetsteam. Detta arbete har gett resultat och vi upplever att elevers oro för att bli fotograferad har lagt sig. I trygghetsenkäten såg vi även att eleverna uttrycker att de inte är snälla mot varandra vilket vi utifrån samtal med eleverna tolkar som att det hör ihop med upplevd otrygghet i matsalen, omklädningsrummen och i korridorer.

4. Främjande insatser för läsår 24/25

Här presenteras de insatser som görs på skolan och fritidshem för att främja ett gott klimat där alla ska trivas och känna sig trygga i en god gemenskap oavsett vem man är och vilka personliga förutsättningar man har. Med främjande insatser menar vi att förstärka det vi vill se mer av – det som gynnar lärande.

Trygghetsteamet har arbetat fram ett års-hjul i syfte att tydliggöra det trygghetsskapande arbetet som pågår över hela läsåret.

Vi har valt att använda begreppet “trygghet” när vi nedan beskriver de främjande insatserna. Trygghet är ett stort begrepp som innefattar många delar och som vi betraktar som kärnan i att må bra men också för att kunna ta till sig undervisning och lära sig nya saker.

Namn: Trygghet

Områden som berörs av insatsen: Kränkande behandling, kön, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och sexuell läggning och ålder.

Mål: Alla elever ska känna sig trygga under den tid då de befinner sig i skolan eller på fritidshemmet.

Insats: Hela skolan och fritidshemmen kommer under läsåret 24/25 att genomföra 3 värdegrundsperioder där vi fokuserar på följande områden: “Trygghet och samverkan”, “Trygghet inne och ute” samt “Trygghet och integritet”. Trygghetsteamet har arbetat fram material och instruktioner som pedagoger kommer använda sig av vid de olika värdegrundsperioderna. Detta för att skapa en likvärdighet och säkerställa att eleverna får samma kunskaper kring de olika temana.

Skolkurator har därtill arbetat fram ett material för eleverna i årskurs 1, 2 och 3. Skolkurator kommer genomföra 2 värdegrundslektioner i varje klass och årskurs där eleverna kommer få ökad kunskap inom områdena “relationer”, “känslor” och “självkänsla”. Dessa teman ligger väl i linje med årets fokus för att öka elevernas trygghet.

Utöver dessa insatser arbetar personal aktivt med att bemöta alla barn på ett trygghetsskapande sätt oavsett vilken klasstillhörighet barnen har. Personal är närvarande och finns tillgänglig för att bemöta och hjälpa barnen i de olika situationerna de befinner sig i. Eleverna erbjuds därutöver rastaktiviteter som ett alternativ till den fria leken under utevistelsen.

Motivera åtgärd: Det främjande arbetet ska baseras på vad vi vet främjar elevernas välmående och kunskapsinläring. Trygghet är ett begrepp som vi betraktar som en förutsättning för att detta ska vara möjligt. Genom att aktivt arbeta med de olika värdegrundsperioderna fokuserar vi särskilt på områden som vi vet kan föranleda otrygghet om inget aktivt arbete sker. Genom att dessutom ge eleverna ökad kunskap inom områdena relationer, känslor och självkänsla hoppas vi kunna rusta eleverna för att klara livets med- och motgångar bättre.

Uppföljning: Eleverna besvarar den kommunövergripande trygghetsenkäten samt för diskussioner kring det trygghetsskapande arbetet på klassråd samt fritidsråd.

Trygghetsteamet utvärderar de olika insatserna regelbundet i samband med trygghetsteamsmötena. Trygghetsteamet inhämtar och sprider information vidare till övrig personal.

Där utöver för personal regelbundna diskussioner kring det trygghetsskapande arbetet på bland annat husmöten och andra arbetslagsträffar.

Ansvarig: All personal.

Datum när det ska vara klart: Arbetet pågår under hela läsåret 24/25.

5. Förebyggande åtgärder för läsår 24/25

Med förebyggande åtgärder menar vi att jobba för att ta bort hinder i förväg när vi vet eller tror att det finns anledning att göra det.

Vi har valt att utgå från samma begrepp som vi använde när vi beskrev de främjande insatserna, "trygghet". Trygghet är ett stort begrepp som innefattar många delar och som vi betraktar som kärnan i att må bra men också för att kunna ta till sig undervisning och lära sig nya saker. Det är samtidigt ett begrepp som vi aktivt måste arbeta med och som vi inte kan ta för givet. För att känna trygghet behöver vi ha en trygg miljö att vara i. Samtliga årskurser kommer till läsåret 24/25 att byta lokaler och byggnader att vistas i. Fokusområdet kommer därför kretsa kring strukturer både inne och ute, för att göra elevernas skolsituation så begriplig, förutsägbar och trygg som möjligt.

Namn: Trygghet – struktur inne och ute

Områden som berörs av insatsen: Kränkande behandling, kön, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och sexuell läggning.

Mål: Alla elever ska känna sig trygga och bli bemötta på ett trevligt sätt under den tid då de befinner sig i skolan eller på fritidshemmet.

Insats:

Östra Förskoleklass:

I förskoleklass valde vi att fokusera på struktur och utevistelse. Eftersom eleverna i nuvarande förskoleklass började skolan i samband med att denna plan aktualiserades har de inte varit involverade i framtagandet av årets förebyggande åtgärder. Däremot kommer de präglade arbetet av de förebyggande insatserna som kommer beskrivas i nästkommande års plan men där arbetet redan påbörjas i januari -25. Förutom de ovanbeskrivna fokusområdena är det pedagogers kunskap och erfarenheter av vad en ny grupp elever som gör sitt första skolår behöver för att bli trygga som ligger till grund för de förebyggande åtgärderna.

De nya förskoleklass eleverna kommer från olika förskolor och har olika rutiner med sig. Vi kommer under läsårets gång fokusera på att skapa goda strukturer som hjälper eleverna att förstå sitt nya skolsammanhang. Arbetet med struktur kommer ske med hjälp av bild-stöd, tydliga gruppindelningar och använda de sju frågorna som hjälp till att göra dagen förutsägbar. Vi kommer därtill fortsätta det påbörjade arbetet gällande att strukturera utevistelsen genom gruppindelningar och ge förslag på olika aktiviteter som alternativ till den fria leken och hjälpa barnen hitta sitt sammanhang.

Östra Paviljongen (åk 1):

När eleverna gick i förskoleklass påbörjades ett gediget arbete kring strukturer och utevistelsen. Detta arbete kommer fortsätta och bli ännu viktigare inför årskurs 1 då eleverna byter lokaler och personal. Vi kommer arbeta med bild-stöd, tydliga gruppindelningar och använda de sju frågorna som hjälp till att göra dagen förutsägbar. Vi kommer därtill fortsätta det påbörjade arbetet gällande att strukturera utevistelsen genom gruppindelningar och ge förslag på olika aktiviteter som alternativ till den fria leken och hjälpa barnen hitta sitt sammanhang.

Östra Källarplan (åk 2):

Under kommande läsår kommer vi kommer jobba med tydliga rutiner och tydliga fysiska gränser. Eleverna kommer ha samma skolgård som de hade i årskurs 1 men det kommer vara fler elever ute samtidigt vilket kräver fler rastvärdar och mer styrda aktiviteter. Vi kommer samarbeta med personal som arbetar i Flygeln men även med personal från mellanstadiet. Detta samarbete tror vi är en förutsättning för att skapa trygghet och tydlighet för eleverna. Vi kommer även prioritera att utöka samarbetet mellan klassgränserna både under fritidstid och på raster. Ihållandet av goda strukturer och rutiner i klassrummet tror vi kommer skapa fortsatt trygghet som ger arbetsro och förutsättningar för elevernas lärande. Att skapa trygghet kring elevernas hela skol- och fritidssituation hoppas leder till ökad chans för eleverna att våga säga vad man tycker.

Östra Flygeln (åk 3):

Utifrån trygghetsenkätens resultat urskilde vi områden där vi behöver tillsätta förebyggande åtgärder för att elevernas trygghet och trivsel ska öka ännu mer. Områdena kretsade kring omklädningsrummen, skolgården och toaletterna i matsalen. Vi kommer fortsätta det förebyggande arbetet genom att se till att det alltid ska finnas en vuxen med i dessa situationer. Fortsatt hög vuxennärvaro på raster, i tambur, vid övergångar och förflyttningar. Vi kommer arbeta med tydlighet i rutiner och regler, särskilt innan och efter lov samt förberedelse inför schemabrytande aktiviteter. Vi kommer fortsätta att hålla i de goda strukturerna och rutinerna vi skapat i syfte att eleverna ska känna igen sig och kunna vara trygga med vilka förväntningar som finns.

Motivera åtgärd: Analysen av resultatet från den kommunövergripande trygghetsenkäten ligger till grund för de förebyggande åtgärderna. Resultatet visar att vi behöver fokusera särskilt på vissa områden i syfte att öka elevernas trygghet ännu mer. Arbetslagen har valt att fokusera på området struktur både inne och ute. Eftersom samtliga klasser kommer byta lokaler till läsåret 24/25 vill vi trygga eleverna med att de ska veta vad som förväntas och hur det fungerar i deras nya sammanhang. Med goda strukturer och ett gott samarbete mellan årskurserna hoppas vi kunna bidra till elevernas ökade trygghet, att de känner studiero och att de vågar berätta vad de tycker.

Uppföljning: Eleverna besvarar den kommunövergripande trygghetsenkäten samt för diskussioner kring det trygghetsskapande arbetet på klassråd samt fritidsråd.

Trygghetsteamet utvärderar de olika insatserna regelbundet i samband med trygghetsteamsmötena. Trygghetsteamet inhämtar och sprider information vidare till övrig personal.

Där utöver för personal regelbundna diskussioner kring det trygghetsskapande arbetet på bland annat husmöten och andra arbetslagsträffar.

Ansvarig: All personal.

Datum när det ska vara klart: Arbetet pågår under hela läsåret 24/25.

6. Rutiner för akuta situationer

Policy

På skolan reagerar all personal direkt och följer rutinerna för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (se handlingsstege, bilaga 1).

Rutiner

Rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

- Arbetslagen träffar varandra en gång/vecka med stort fokus på elevernas trivsel.
- EHT träffas kontinuerligt och diskuterar elevärenden.

Se bilaga 1 för rutiner och åtgärder vid kränkande behandling.

När personal får kännedom om att en elev upplever sig ha blivit utsatt eller kränkt ska det hanteras enligt ärendegången för kränkande behandling. Personal dokumenterar händelsen i den digitala blanketten “Anmälan” som finns att tillgå på kommunens intranät. Anmälan om händelsen ska göras skyndsamt.

Det är rektor som ansvarar för utredning och åtgärd vid diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling mellan vuxen och elev. Se bilaga 1.

Personal att vända sig till

All personal på skolan arbetar för att elever ska trivas, känna sig trygga och må bra. Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till är mentor, personal på skolan och fritidshem, personal från elevhälsoteamet (kurator, skolsköterska, specialpedagog och speciallärare) samt rektor.

Rutiner för uppföljning och dokumentation

Efter att anmälan är upprättad ska personal fylla i den digitala blanketten “utredning” som finns att tillgå på kommunens intranät. I utredningen ska de involverade eleverna komma till tals och utifrån händelsens karaktär ska det beslutas om vilka åtgärder som ska upprättas i syfte att händelsen inte ska upprepas.

Efter en tid följs händelsen upp med eleverna och åtgärderna ska utvärderas. Har åtgärderna gett effekt och kränkningen upphört ska ärendet avslutas. Personal fyller då i den digitala blanketten “avslut” som finns att tillgå på kommunens intranät.

De tre dokumenten arkiveras i journalsystemet Prorenata i elev-akten på den elev som har blivit utsatt.

Ansvarsförhållande

Huvudansvaret har rektor. Mentor, trygghetsteam och elevhälsoteam är delaktiga beroende på ärendets karaktär.

Bilaga 1 - Rutiner vid uppkomst av kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier mellan elever

OBS! Vid kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier mellan vuxen och elev ansvarar huvudman för utredning samt åtgärder.

1. Skolpersonal/mentor. Incident

Då skolpersonal ser eller hör kränkning ska en direkt tillsägelse ske. Den som uppmärksammar kränkande behandling ansvarar för att **utreda** vad som skett. Det görs i samråd med mentor.

1. Händelsen dokumenteras via länken "anmälan" som finns att tillgå på kommunens intranät. Rektor och huvudman får kännedom om händelsen och anmälan upprättas genom att länken fylls i och skickas in.
2. Ansvarig utredare genomför samtal med berörda elever. Ansvarig utredare dokumenterar utredningen via länken "utredning" som finns att tillgå på kommunens intranät.
3. Berörda vårdnadshavare informeras.
4. **Åtgärder** sätts in.
5. **Uppföljning** inom 2 veckor.
Detta skall göras skyndsamt.
6. Uppföljningen dokumenteras via länken "avslut" som finns att tillgå på kommunens intranät. Båda parter kan erbjudas kuratorskontakt.

2. Ansvarig utredare. Upprepad/allvarlig incident

1. Händelsen dokumenteras via länken "anmälan" som finns att tillgå på kommunens intranät. Rektor och huvudman får kännedom om händelsen och anmälan upprättas genom att länken fylls i och skickas in.
2. Information samlas in från den utsatta, den/de som har utsatt samt personal och andra elever. Ansvarig utredare dokumenterar utredningen via länken "utredning" som finns att tillgå på kommunens intranät.
3. Berörda vårdnadshavare informeras.
4. **Åtgärder** sätts in.
5. **Uppföljning** inom 2 veckor.
Detta skall göras skyndsamt.
6. Uppföljningen dokumenteras via länken "avslut" som finns att tillgå på kommunens intranät. Båda parter kan erbjudas kuratorskontakt.

3. Rektor. Fortsatt kränkande behandling.

Om tidigare åtgärder inte gett resultat tar Rektor över ansvaret för utredningen. Rektor anmäler ärendet till huvudman.

1. Rektor kallar till möte med vårdnadshavare.
2. Vid mötet ska insatser diskuteras tillsammans med vårdnadshavare. Dokumentation sker via länken "utredning" som finns att tillgå på kommunens intranät.
3. Tid för återkoppling ska bokas in vid mötet.

4. Barn- och utbildningsnämnden

1. Tidigare dokumentation överlämnas från skolan.
2. Lämplig åtgärd tillämpas.
3. Återkoppling till rektor.
4. Ärendet avslutas och arkiveras

OBS! Utifrån händelsens karaktär kan situationen kräva en omedelbar insats!

Skadeanmälan skall alltid skrivas i samband med att någon får en fysisk skada. Vid händelse som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa underrättas arbetsmiljöverket. Om handlingen är av brottslig karaktär kan polisanmälan göras av rektor. Arbetet sker i samverkan med vårdnadshavare och andra myndigheter såsom socialtjänst.

Bilaga 2 – Definitioner och Begrepp

Diskrimineringslagen (2008:567) Skollagen (2010:800) Kap 6 § 3

Diskriminering

Handlar om att en person blir annorlunda behandlad än andra på grund av dennes:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Ålder

Diskriminering kan också ske genom att alla behandlas lika. Denna typ av diskriminering kallas *indirekt diskriminering*. Det som sker är att en elev eller en grupp av elever missgynnas på grund av en regel eller bestämmelse. Exempel kan vara att alla ska äta samma mat där hänsyn inte tas till religion eller att alla ska vara med på samma aktiviteter under friluftsdagar oavsett funktionsnedsättning. All skolpersonal kan göra sig skyldiga till diskriminering.

Trakasserier

Blir du trakasserad så är det troligt att du är *direkt diskriminerad*. Trakasserier kan exempelvis handla om att du utsätts för nedsättande kommentarer på grund av du är pojke eller flicka, din sexuella läggning, din etniska tillhörighet, din religion eller att du har en funktionsnedsättning. All skolpersonal kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling

Någon gör något som kränker din värdighet och när det inte grundar sig i diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling kan vara:

- *Verbala* (t.ex. att bli hotad, svordomar, fula ord, könsord eller förolämpningar)
- *Psykosociala* (t.ex. utsätta någon för utfrysning, ryktesspridning, skratt, suckar, miner, blickar, går åt ett annat håll när du kommer)
- *Fysiska* (t.ex. utsätta någon för slag, knuffar eller att ha sönder annans ägodel)
- *Texter och bilder* (teckningar, lappar, sms, foton, och texter på olika webb-communities)

Att kränka någon är inte en olyckshändelse utan görs med avsikt att göra den andra illa.

Mobbning

Då någon eller några utsätter ett barn/en elev eller en grupp av barn/elever för kränkande behandling flera gånger så kallas det mobbing. Detta sker också under en viss tid.

Repressalier

Om ett barn eller en elev har anmält någon för kränkande behandling eller varit med i en utredning så får eleven inte bestraffas som en följd av detta. Bestrafningen får inte ske varken från vuxna på skolan eller av andra elever.

Att tänka på är att den som blir diskriminerad, trakasserad eller kränkt alltid ska tas på allvar.

Det är han eller hon som avgör om denna har blivit kränkt och det är den upplevelsen som avgör att händelsen ska hanteras som anmälan om kränkande behandling.